

Hvað er að vera umsagnaraðili um mat á umhverfisáhrifum?

Sýn og reynsla Umhverfisstofnunar.

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir
Deild náttúruverndar

Yfirlit

- Markmið MÁU
- Af hverju er Umhverfisstofnun umsagnaraðili?
- Áherslur í umsögnum Umhverfisstofnunar
- Helstu athugasemdir
  - Óljós gögn
  - Misræmi í vægi þátta
  - Salami slicing

UMHVERFISSTOFNUN

Lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum

- Tryggja að áður en framkvæmdaleyfi er veitt að fari hafi fram MÁU
- Draga eins og kostur er úr neikvæðum umhverfisáhrifum framkvæmdar
- Stuðla að samvinnu
- Kynna fyrir almenningi umhverfisáhrif framkvæmda og mótvægisáðgerðir vegna þeirra

Umsagnaraðilar

- Leita skal umsagnar Umhverfisstofnunar við álit um mat á umhverfisáhrifum
- *Hlutverk umsagnaraðila:*
“Umsagnaraðilar veita Skipulagsstofnun umsögn um matsskyldu framkvæmdar, tillögu að matsáætlun og frummatsskýrslu um þau atriði sem falla undir starfssvið þeirra, sbr. 11., 15. og 22. gr.”

UMHVERFISSTOFNUN

Áherslur Umhverfisstofnunar

Landnotkun **Rask á vistkerfum** **Víðerni** **Vatn**
Jörð **Friðlýstar dýrategundir** **Landslag**
Landnýting **Vállstar** **Náttúrufar**
Gróðurfar **Friðlýst svæði?** **Orka og auðlindir**
Svæði á náttúruminjasrá? **Loftgæði** **Ósnortið land?**
Skóglendi **Efnamengun** **37. Gr laga um náttúruvernd**
Lyktarmengun **Jarðvegur** **Skynsamleg nýting**
Náttúrulegt íslenskt birki

UMHVERFISSTOFNUN

Athugasemdir Umhverfisstofnunar

- Oft óljósar upplýsingar, vöntun á grunnupplýsingum eða ekki auðvelt að sjá hvernig hefur verið unnið úr þeim grunnupplýsingum sem fyrir liggja
- Gera þarf sömu kröfur til gagna
- Lágmarkskröfur um gæði gagna

Óljós gögn

Breiðadalsvirkjun

- “nokkur gróður er á mestum hluta framkvæmdasvæðisins. Þar er aðallega um að ræða gras, lyng og mosa. Gróðurþekja er gisnari þegar ofar dregur ”.

Viðbótargögn

- “Til að glöggva ykkur á gróðurfari eru meðfylgjandi myndir af svæðinu sem talið er að sýni gróðurfar svæðisins vel. “

Gróðurfar á framkvæmdasvæði

Óljós gögn

Óljós gögn

- Fiskeldi – oft er óljóst hversu mikið á að framleiða:
- „Ársframleiðsla 2006 var 130 tonn og 2007 var hún 250 tonn. Fyrir **2008 var hún um 560 tonn** og reiknað er með að hún verði svipuð 2009“.
- Eftir að umsögn var veitt kemur svar frá framkvæmdaraðila
  - „Framleiðsla ársins 2006 er 147.512kg. 2007 er framleiðslan 153.556 kg og **2008 er hún 83.560kg**“
  - Jafnframt segir “Athuganir sýna fram á að botndýralíf þoli aukið álag en ekki sé vitað hversu lengi, engar athuganir eða útreikningar hafi verið gerðir á því hversu lengi þurfi að hvíla svæði eftir ákveðið mikið álag. Það megi þó reikna með því að hvíla þurfi svæðið í nokkur ár ef engar skelja eða burstormstegundir eru eftir undir kvíunum “.

Óljós gögn

- Samkvæmt skýrslu framkvæmdaraðila er sótt um heimild til að framleiða árlega 7.000 tonn af þorski, 7.000 tonn af laxi og 7.000 tonn af regnbogasilungi.
- Umhverfisstofnun óskar eftir viðbótargögnum og þar kemur fram
  - “miðað verður við að heildarframleiðsla fari ekki yfir 7.000 tonn árlega” ....

Úrvinnsla gagna

- Axarvegur – frummatsskýrsla
  - Skriðuvatn – auðugt lífríki og gróðursælt umhverfi eru talin náttúruverndargildi svæðisins
  - *“Fyrirhugaðar framkvæmdir munu hafa varanleg áhrif á uppeldissvæði bleikju og urriða á nokkrum stöðum meðfram austurströnd vatnsins. Talið er að áhrif framkvæmdanna á lífríki Skriðuvants verði óverulegt.”*
  - Á öðrum stað segir svo
  - *“ Smádýralíf í vatninu er óþekkt.”*

Samfélagsleg áhrif og umhverfisáhrifin

- Vægi þátta
  - Innbyggt misvægi
  - Tilfinningarök – gildum náttúruverndar er stillt upp á móti vellíðan og öryggi, lækkuðu vöruverði, hækkuðu fasteignaverði, og bættum lífskjörum.
  - Umhverfiskostnaður er ekki tekinn inn í jöfnuna
  - **Axarvegur – frummatsskýrsla**

“Ráðist er í samgöngubætur til að efla samskipti hvort heldur er á félags- eða atvinnusviðinu. Það er skoðun stjórnvalda að efling slíkra samskipta hafi jákvæð áhrif á samfélagið og þess vegna er veitt fjármunum til bættra og nýrra samgöngumannvirkja. Þessi viðhorf eru hins vegar ekki óumdeilanleg því áhrif samgöngumannvirkja á landnotkun og náttúrufar eru að jafnaði neikvæð.”

UMHVERFISSTOFNUN

Athugasemdir Umhverfisstofnunar

- **Salami slicing**

- Hinar ýmsu vatnsaflsvirkjanir
- Hinar ýmsu jarðvarmavirkjanir

- Vandasamt að sjá heildaráhrif jarðvarmavirkjana vegna rannsóknarborana og viðhaldsborana
- Fyrr inn í ferlið – til að hægt sé að koma í veg fyrir óþarfa rask og bregðast við fyrirsjáanlegum skaða strax í forhönnun

Suðurstrandavegur

**Vegur sem liggur í gegnum 3
friðlýst svæði og 3 svæði á
náttúruminjaskrá**

**Skilmálar frá Skipulagsstofnun þar
sem segir að skilgreina eigi vegi
þröngt í samráði við
Umhverfisstofnun – ómögulegt í
framkvæmd?**

UMHVERFISSTOFNUN

NJÓTUM UMHVERFISINS OG STÖNDUM VÖRÐ UM ÞAÐ SAMAN

